

Eerikki Viljanen kesk ym.

Kirjallinen kysymys rikkakananhirssin torjunnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Rikkakananhirssi, joka on luokiteltu tarkkailtavaksi ja paikallisesti haitalliseksi vieraslajiksi, on levinnyt Suomessa viime vuosina huolestuttavan nopeasti. Yksi keskeinen leviämistä edistävä tekijä ovat ulkomailta tuodut siemenseokset, kuten maisema- ja niittykasvien siemenet sekä linnunsiemenet. Ruokaviraston valvontanäytteet ovat osoittaneet, että monet maahantuodut siemenseokset sisältävät tämän haitallisen kasvin siemeniä. Ruokavirasto ilmoittaa maahantuojalle havainnosta, mutta heillä ei ole toimivaltaa kieltää siemenerien markkinointia Suomessa tai vaatia myyjää ilmoittamaan havainnosta ostajalle.

Rikkakananhirssi käyttää jopa 80 % maaperän tyydestä. Se kilpailee viljelykasvien kanssa vedestä, valosta ja ravinteista, mikä alentaa korjattavan sadon laatua. Rikkakananhirssi vapauttaa juuristaan kemikaaleja, jotka estävät muiden kasvien kasvua, mikä johtaa siihen, että rikkakananhirssi valtaa viljelyskasvialaa muiden kasvien kustannuksella.

Yksittäinen rikkakananhirssikasvi voi tuottaa 40 000 siementä, ja otollisissa olosuhteissa siemenet voivat säilyttää itävyytensä maaperässä vuosikymmenen ajan. Edellisten vuosien lämpimät ja kuivat sääolosuhteet ovat suosineet näiden siemenpankkien aktivoitumista, ja kasvista on tehty paikoittain laajojakin havaintoja ympäri Suomen. Havainnoista pyydetään raporttoimaan vieraslajiportaaliin, mutta ilmoitusvelvollisuutta ei ole.

Rikkakananhirssin torjuntakeinoja tiloilla ovat kitkentä, kasvinsuojeluruiskutukset ja viljelykieron huomioiminen. Tehokas torjunta vie työresursseja ja aiheuttaa lisäkustannuksia viljelijöille, jotka jo nyt kamppailevat kasvaneiden tuotantokustannusten kanssa. Maailmanlaajuisesti rikkakananhirssiä pidetään yhtenä pahimmista rikkakasveista, ja se tunnetaan yli 60 hyötykasvin rikkakasvina. Lisäksi on olemassa riski, että rikkakananhirssi kehittää resistenssiä torjunta-aineille, mikä tekee sen leviämisen ehkäisystä entistä haastavampaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten aiotaan toimia rikkakananhirssin ja muiden haitallisten kasvien leviämisen hillitsemiseksi, ja

aiotaanko siemenseosmaahantuojat ja -myyjät velvoittaa ilmoittamaan siemenseoksen sisältävän rikkakananhirssiä?

Kirjallinen kysymys KK 283/2024 vp

Helsingissä 9.7.2024

Eerikki Viljanen kesk
Vesa Kallio kesk
Hanna Kosonen kesk
Mikko Savola kesk
Hannu Hoskonen kesk
Mika Lintilä kesk
Anne Kalmari kesk
Hanna-Leena Mattila kesk
Pekka Aittakumpu kesk
Timo Mehtälä kesk
Markku Siponen kesk
Jouni Ovaska kesk
Antti Kaikkonen kesk
Eeva Kalli kesk